

Natalia Drzewoszevska

Uniwersytet Mikołaja Kopernika
Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania

natalia.drzewoszevska@gmail.com

Związki przyczynowo-skutkowe między bilateralnymi przepływami handlu, BIZ i migracji w grupie państw rozwiniętych

Celem referatu jest identyfikacja zależności przyczynowo-skutkowych łączących bilateralne przepływy handlu, BIZ i migracji na terenie państw rozwiniętych. Na podstawie przeprowadzonych testów pierwiastka jednostkowego, testów kointegracji oraz testu przyczynowości Dumitrescu-Hurlina dla paneli heterogenicznych sformułowano modele grawitacji dla przyrostów każdego z trzech procesów, uwzględniające związki przyczynowo-skutkowe między nimi. Do oszacowania modeli użyto estymatora PMG uwzględniającego heterogeniczność jednostek w panelu. Na próbę badawczą składają się wybrane pary państw rozwiniętych, dla których uzyskano wystarczająco dużą liczbę obserwacji w okresie badawczym 1990-2014. Wyniki estymacji wskazują na istotnie pozytywny wpływ bilateralnej wymiany handlowej zarówno na wielkość posiadanych BIZ płynących z państwa partnera handlowego, jak i na wielkość zasobów migrantów napływających do państwa importera. Relatywnie słabą, choć istotną długookresową zależność odkryto także między skumulowanymi przepływami BIZ a napływem migrantów – mianowicie, przyrost imigrantów warunkuje wzrost inwestycji bezpośrednich płynących z państwa imigracji do państwa emigracji oraz spadek BIZ płynących w odwrotnym kierunku.